

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Модернізація - це перехід до нових технологій, оновлення машин, обладнання, устаткування, пов'язаний з впровадженням у виробництво науково-технічних досягнень, з метою оптимізації процесів виробництва на підприємстві та випуску продукції з інноваційною складовою, що дає змогу успішно протистояти конкурентам на внутрішньому та захоплювати зовнішні ринки.

Актуальність та необхідність модернізації підприємств України обумовлена низкою факторів: значна структурно-технологічна відсталість, високий ступінь зносу основних засобів та значний рівень енергомісткості ВВП; низький рівень життя та купівельної спроможності населення; незадовільний стан інноваційної системи та ринкової інфраструктури; залежність від зовнішніх джерел ресурсів; диспропорції між реальним і фінансовим секторами економіки, а також у середині кожного з них; непрозора структура власності, як симбіоз державних, приватних та корпоративних інтересів; організаційна недосконалість і низький рівень капіталізації виробництва; переважна торгівля сировиною і напівфабрикатами, а не товарами з високою доданою вартістю (високотехнологічними виробами); низька інвестиційна активність [1].

Проблеми модернізації досліджують такі вітчизняні вчені, як В. Бодров, К. Бужимська, О. Вільчинський, А. Гальчинський, В. Геєць, Я. Жаліло, Т. Качала, О. Кірдіна, В. Мандибура, В. Петрович та ін. Вагомий внесок у дослідження питань конкуренції та конкурентоспроможності зробили вітчизняні та зарубіжні вчені-економісти Г.Л. Азоев, О.П. Градов, Ю.Б. Іванов, І.В. Ліпсіц, І.М. Ліфіц, М. Портер, В. Стівенсон, С.Г. Светуцьков, Р.А. Фатхутдінов, А.Ю. Юданов та ін.

Модернізація – інвестиційна операція, пов'язана з покращенням та приведенням до сучасного технологічного рівня частини основних засобів підприємства, шляхом конструктивних змін машин, обладнання, устаткування та механізмів, що використовуються підприємством в операційній діяльності. В умовах глобалізації економіки, модернізація виступає одним з ключових чинників успішного протистояння фірми потужним міжнародним конкурентам. Важливим елементом модернізації виступає інноваційно-інвестиційна активність [2]. В свою чергу інноваційна складова забезпечується кваліфікованими кадрами. Саме технічні розробки, новації, ноу-хау та науково-технічні досягнення вчених та науковців спроможні підвищити інноваційний потенціал держави та її підприємств. Впровадження даних розробок, що часто здійснюється через модернізацію, дає можливість підвищити конкурентоспроможність вітчизняних підприємств, що дозволяє їм успішно протистояти тиску конкурентів (як внутрішніх, так і зовнішніх) на внутрішньому ринку та проникати на зовнішні.

Здійснення модернізації підприємства чи певних його процесів часто вимагає значної частини фінансових ресурсів. Тільки потужне підприємство, з наявними вільними коштами, з високими показниками фінансової стійкості та ліквідності, високою діловою репутацією та збалансованим потенціалом, може залучити достатню кількість фінансових ресурсів. Досягти вищевказаних якостей може лише підприємство, яке займає міцні конкурентні позиції на ринку та забезпечує його конкурентоспроможною продукцією [3].

Вважаємо, що конкурентоспроможність продукції підприємства є ключовим фактором у створенні необхідних умов для проведення модернізації. На нашу думку, конкурентоспроможність продукції – це сукупність її цінових, якісних, споживчих властивостей, що становлять інтерес для споживача, відрізняють її від товару-аналога та дозволяють конкурувати на конкретному ринку. Відомо, що конкурентоспроможність продукції залежить від ряду факторів, що впливають на пріоритетність вибору і визначають обсяг їх реалізації на певному ринку.

Складовими конкурентоспроможності товару є: якість товару; маркетингова складова; комерційна складова; економічна складова; імідж фірми, яка виробляє даний товар; престиж і вага країни, де виробляється товар. Загалом усі вище зазначені складові конкурентоспроможності утворюють ціну споживання товару на ринку.

Для забезпечення стабільного зростання конкурентоспроможності продукції або утримання її на певному рівні виникає необхідність у розробці механізму управління конкурентоспроможністю продукції з урахуванням факторів впливу на неї. На нашу думку, управління конкурентоспроможністю продукції – це цілеспрямована діяльність персоналу, що включає сукупність різноманітних процесів, які охоплюють весь

ланцюжок створення цінностей на підприємстві та спрямовані на нарощення або утримання на заданому рівні конкурентних переваг (конкурентоспроможності) продукції на кожному етапі створення доданої вартості.

Отже, модернізація це процес переходу до нових технологій, оновлення машин, обладнання, устаткування, пов'язаний з впровадженням у виробництво науково-технічних досягнень, з метою оптимізації процесів виробництва на підприємстві та випуску продукції з інноваційною складовою, що дає змогу успішно протистояти конкурентам на внутрішньому та захоплювати зовнішні ринки [4]. Однак, часто для такого переходу, особливо, коли мова йде про повну модернізацію підприємства, необхідно володіти потужним потенціалом та високою конкурентоспроможністю. Вважаємо, що детальне вивчення та оцінка факторів впливу на конкурентоспроможність продукції підприємства, а також розробка дієвого управлінського механізму з їх врахуванням дозволить підприємству посилити свій потенціал та створити необхідні умови для проведення модернізації.

Список літератури:

1. Кірдіна О.Г. Обмеження та орієнтири техніко-технологічного розвитку України в умовах глобалізації / О. Кірдіна // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – № 4. – Т. 1. – С. 179–184.
2. Єщенко П. Відновлення соціально-економічного розвитку – пріоритет номер один у світі та в Україні / П. Єщенко, А. Арсеєнко // Економіка України. – 2012. – № 1. – С. 36–50.
3. Петрович Й.М. Модернізація промислових підприємств як передумова їх ефективного розвитку / Й.М. Петрович // Сучасні проблеми економіки і менеджменту : тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 45-річчю Інституту економіки і менеджменту та 20-річчю Інституту післядипломної освіти Національного університету «Львівська політехніка», Львів, 10–12 листопада 2011 року / Національний університет «Львівська політехніка». – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. – С. 249–250.
4. Валінкевич Н.В. Управління потенціалом та розвитком підприємств на основі модернізації / Н.В. Валінкевич // Глобальні та національні проблеми економіки Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. – 2012. – № 1 (45). – С. 128–134.